

लहना

व्यवसायिक पत्रकारिता, थौया आवश्यकता

LAHANA WEEKLY

वा:पौ

सा:गु भिंगु मरिचरिया निति
लुमंका दिसँ ।लक्ष्मण गजमाल 'चिलोमि'
प्रोप्राइटर

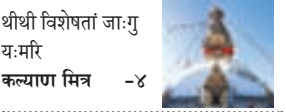
लाखा छँ

LAKHA CHHEN

सोह्रखुटे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ८३६०७५८

थुकि दुने

नेवा: पहिचान - य:मरि
प्रा. सुवर्ण शाक्य -२त्य:छिंय: व नेपालभाषा मंका: खल:या दबू छँ
नारद बजाचार्य -३थीथी विशेषता जा:गु
य:मरि
कल्याण मिन -४त:ताजि नां, दर्शन छगू हे
जितेन्द्रविलास बजाचार्य -५य:मरि अले
य:मरि पुन्हि :
थ्वलिसँ
स्वानाच्युं दर्शन
बिराजकाजी
राजोपाध्याय-६

प्रदेश सभा नं निर्वाचनय् वनीगु ला मखुला ?

ओली दाहालया ल्वापु प्रदेश सभा तक्क नं थयन

लहना संवाददाता

विश्वय् मेमेगु देशय् कोरोनाभाइरसया न्हूगु भेरिएन्ट खनेदुगु व उकिया जोखिमबारे अले कोरोना भ्याक्सिनया उत्पादन, वितरणया खँय् चर्चा जुयाच्यंगु दु, वहस जुयाच्यंगु दु । तर भीथाय् देशय् कोरोनाभाइरसया जोखिम, भ्याक्सिन दुतहयगु प्रक्रिया अथवा वितरणया खँ ला सकस्यां ल्व: हे मनेधुकल थें च्वं । थन चर्चा दुसा केवल नेकपा विभाजनया, पार्टीया वैधानिक पुच:या, थर्वथय्य आरोप प्रत्यारोपया । थज्या:गु हे खँया दथुइ कोरोना नियन्त्रण, रोकथाम अले भ्याक्सिनया खँ ला गन तन गन । थज्या:गु हे अवस्था दथुइ सकसिन पियाच्यंगु विषय धइगु संसद विघटनया सवालय् सर्वोच्च अदालतय् लानाच्यंगु रिट निवेदनया फैसला हे खः ।

नेकपा पार्टी दुने प्रचण्ड-ओलीया ल्वापुं निम्हेसित वं वइत वं वइत क्वथयगु कुतलय् चेतसा चाल थें थीथी चाल म्हितेधुकल । १९ बुँदे राजनीतिक प्रस्ताव, उकिया लिस: ३९ बुँदे प्रत्युत्तर, संवैधानिक परिषद् सम्वन्धी अध्यादेश, विशेष अधिवेशनया मागय् हस्ताक्षर संकलन जुजुं अन्तत: प्रधानमन्त्री ओली संसद हे विघटन यानाबिल । आ: थ्व विषयस सर्वोच्च अदालतय् १३ रिट निवेदन दायर जुयाच्यंगु अदालतया फैसला सुया पक्षय् जुइ धइगु सकसिया च्यूता:या विषय जुयाच्यंगु दु । उकिया नाप थज्या:गु अवस्थाय् ओलीया

संसद विघटन विरुद्ध सर्वोच्चय् लानाच्यंगु रिटय् छु फैसला वइ धइगु नं सकसिया च्यूता:या विषय जुयाच्यंगु दु । थ्वयां न्हय: नं संसद विघटन जूगु दु ।

भूमिकाप्रति नं थीथी न्हयस: दनाच्यंगु दु ।

संसद विघटन याय्धुंका :ओलीं मन्त्रीपरिषद् विस्तार व हेरफेर यानादीगु दु । संसद विघटन याय्वं ओली नेतृत्वया सरकारया हैसियत काम चलाउ जक जुइ व थ्व सरकार महत्वपूर्ण निर्णयत याय् दइमखु धइगु कानूनया जानकारतय् धापू दु । व ल्याखं पूर्ण हैसियतया सरकार थें मन्त्रीपरिषद् विस्तार याय् मदइगु नं कानूनविदतय् धापू दु । पूर्व प्रधानमन्त्री बाबुराम भट्टराई ला संसद विघटन व चुनाव घोषणा याना: मन्त्रीपरिषद् याय्मज्यू धइगु आशय प्वंकुसें सकडं मन्त हया: मन्त्री दथुकुगु तर्क धयाबिल । सत्तारूढ नेकपाया हे सांसद भीम रावल नं निरंकुश शासक मन्त्रीपरिषद विस्तार या:गु धयादिल ।

संसद विघटन याय्धुंका: मन्त्रीपरिषद विस्तार याय्ज्यू कि मज्यू धइगु विषय ला द हे दनि । सांसद हे मखुपिन्त तर्क नं मन्त्री

दथुकुगु धका: तर्क नं ओलीया मन्त्रीपरिषद् विस्तारया पला:यात कुँखिनाच्यंगु दु । न्हूम्ह मन्त्रीमध्ये छम्ह ला सिन्धुपाल्चोक प्रदेश सभा निर्वाचनय् पराजित जूम्ह खः । प्रदेश सभाय् तर्क जनता अस्वीकार यानाब्यूम्ह व्यक्तितर्क संघीय सरकारया मन्त्री जुल । थुकियात गुकथं काय्गु धइगु नं छगू पक्ष जुयाब्यूगु दु ।

दाहाल-नेपाल पक्षया न्हयम्ह मन्त्रीपिन्सं राजीनामा बीधुंका: ओलीं थ: पक्षया मन्त तया: मन्त्रीपरिषद विस्तार यानादिल । आ: ओली पक्ष छखे अले दाहाल-नेपाल पक्ष मेखे याना: हिं हिं धइथें बैठक च्वनाच्यंगु दु । आ: थुगु गतिविधिं छु गज्या:गु तर्क अवस्था हइ व ला स्वयं ल्यं हे दनिगु जुल । तर नेकपाया निगू धारया लिच्व: प्रदेशसभापाखे धा:सा यच्चुक हे खनेदथुं कल । संघीय राजधानी तर्क दुथ्यानाच्यंगु वागमती प्रदेशय् मुख्यमन्त्री विरुद्ध अविश्वासया प्रस्ताव दर्ता जुइधुकल ।

वागमती प्रदेशया मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेल ओली पक्षया ख:सा अविश्वास प्रस्ताव त:पिन्सं दाहाल-नेपाल पक्षया अष्टलक्षी शाक्ययात मुख्यमन्त्री दथुंकेत माग या:गु दु । प्रदेश एकय् नं मुख्यमन्त्री शेरधन राई विरुद्ध अविश्वासया प्रस्ताव दर्ता जुइधुकुगु दु । राई नं ओली पक्षयाम्हे हे खः । वयां न्हय: प्रदेश एकय् दाहाल-नेपाल पक्षया स्वम्ह मन्त्रीपिन्सं राजीनामा नं ब्यूगु खः । अथे हे, गण्डकी व लुम्बिनी प्रदेशय् नं ओली पक्षया हे प्रदेश सरकार दु । कर्णाली व सुदूरपश्चिम प्रदेशय् धा:सा दाहाल-नेपाल पक्षया सरकार दु । कर्णाली प्रदेशय् ला छुं ई न्हय:निसें हे कचवं खनेदयावय्धुकुगु खः । थुगु निगू प्रदेशय् नं ओली पक्षयापाखे अविश्वासया प्रस्ताव मवइ धाय्फइमखु । थुकथंया अवस्था स्वयं बलय् देशय् प्रतिनिधि सभाया जक मखु, प्रदेश सभाया नं निर्वाचन जुइगु अवस्था खनेदयाच्यंगु दु ।

आ: छु नं जुयाच्वन, देया हितय् पक्कां जुयाच्यंगु मदु । निम्हेसिया व्यक्तिगत प्रतिष्ठाया लडाइया इवल्य् हे थ्व दक्व जुयाच्यंगु दु । आ: थुगु गतिविधिं गुखे वनी धका: धाय्फइगु अवस्था मदु । थुकिया निर्णय आ: वैसाखया निर्वाचन हे याइ धाय्गु ख:सां निम्हेसिया दथुइया कचवं देशं अबीं तका म्वा:सां म्वा:सां निर्वाचनया नामय् फुकेमालीगु अवस्था दु । निर्वाचनया ई ख: कि मखु, निर्वाचन आवश्यक ख:कि मखु धइगु प्रमुख न्हयस: जुइमा:गु खः ।

ल्यं ७ पेजय्

येँ महानगर व जुम्लाया चन्दननाथ नगरपालिका दथुइ सम्बन्ध स्थापना

संघीय राजधानी येँ महानगरपालिका व जुम्लाया चन्दननाथ नगरपालिका दथुइ भिगनी सम्बन्ध स्थापना जूगु दु । जुम्लाया उद्योग बाणिज्य महासंघया हल्य् निगु नगर दथुइ निगु नगर दथुइ सम्भौता यासें सम्भौता पत्रय् ल्हा:चिं त:गु दु । व इवल्य् चन्दननाथ नगरपालिकाया वडा-३ य् धिमी पार्क निर्माणया लागिं साभेदारी ज्याइव:या लागिं नं सम्भौतापत्रय् ल्हाचिं तयेगु ज्या जूगु खः । सम्भौतापत्रय् येँ महानगरपालिकाया मेयर विद्या सुन्दर शाक्य व चन्दननाथ नगरपालिकाया प्रमुख कान्ति का सेजुवाल दथुइ ल्हाचिं तयादीगु खः ।

उगु ज्याइवल्य् पर्या-पर्यटनलिसें धार्मिक पर्यटनया लागि निर्माण जूगु उगु पार्कया लागि येँ

महानगरपालिका आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ य् स्वीकृत बजेटपाखे १ करोड ५० लाख बीगु घोषणा या:गु खः । येँ महानगरपालिकाया मेयर शाक्य एकताय् अनेकता मखसें अनेकताया दथुइ एकता मालेगु उद्देश्य थ:गु देय् दुनेया हे नगर-नगर साभेदारी ज्याइव: यानावनेमा:गु खँय् ब: बियादिल । 'निगू नगर दथुइया हित व सहकार्ययात प्राथमिकता बीगु, बांला:गु अभ्यास व अनुभव कालबिल यासें स्थानीय स्वायत्त्व शासन, स्वशासन व समृद्ध नगर निर्माणया अभियानय् थ:गु समन्वय, मंका: कुत: व सहकार्य याय्गु उद्देश्य थुगु सम्बन्ध स्थापना यायेत्यनागु ख:' शाक्य धयादीगु दु ।

ल्यं ७ पेजय्

Binod Maharjan
9841369552, 9808644666

बि.आर्ट्स

B. Arts

Nayabazar, Kirtipur-१७

★ Banner, Flex Board
 ★ Glow Sign Board
 ★ Sticker Cutting / Printing
 ★ Screen/ Rubber Print
 ★ Self-ink/ Rubber Stamp
 ★ PVC(ID)/ Visiting Card
 & all kinds of press works

4335491, b.arts4335491@hotmail.com

सम्पादकीय

मार्केटिङ स्ट्राटिजि

दय्केमाल यःमरिया नं

दक्कले न्हापां ला यःमरि पुन्हिया भित्तुना । आपालं विशेषता, दर्शन स्वानाच्चंगु साक्क यःमरि नयगु थुगु नखः भीगु लुखा खरुइ हे थ्यनेधुंकल । आः खापा चाय्काः नखःयात लसकुस यानाः छैय् दुकाय् जक ल्यं दनि । भीसं यःमरि पुन्हियात लसकुस याय् स्वयां न्ह्यः क्रिश्चियन धर्मावलम्बीतय्सं क्रिस्टमस लसकुस याय्धुंकूगु दु । थन निगू नखः दथुइ गुगु तःधं गुगु चीधं धकाः तुलना याय्त्तनागु धाःसा पक्कां हे मखु । तर लोकाप्रियता धाय् वा अपनत्वया विषय छकः लनेमाःगु धाःसा पक्कां खः ।

क्रिस्टमस विशुद्ध क्रिश्चियन नखः हे खः । जिसस क्राइस्टया जन्म जूगु दिं कथं क्रिश्चियन धर्मावलम्बीतय्सं क्रिस्टमस हनेगु याइ । यःमरि पुन्हियात धाःसा छगू धर्म विशेषया मिखां स्वय्माःगु मदु । थ्व मानव जीवनलिसे स्वानाच्चंगु नखः खः । अथेखःसां पश्चिमा देशय् जक मखु, क्रिस्टमस नेपालय् नं थौकन्हय् उलि हे लोकं व्हाना वनाच्चंगु दु । थः क्रिश्चियन मखुसां नं थौकन्हय्या ल्याय्मह पुस्तां क्रिस्टमस तःजिक हे हनेगु यानाच्चंगु दु । क्रिस्टमसया इलय् थनया व्यापारिक केन्द्र व सपिड मलत लखौं धेबा खर्च यानाः विशेष कथं हे छाय्पीगु ज्या जुल । तर यःमरि पुन्हिकुन्हु व कथंया तामभ्राम खनेदइ मखु । स्वान्तिया दिंकुन्हु देउसी भैली फ्वं वनीपिं ल्याय्महयत्सं फ्वनां नयगु चलन धकाः त्यःछिंत्यः फ्वं वनीमखु । अथेजुयाः त्यःछिंत्यःया चलन हे तनावनी थें जुइधुंकल । सपिड मलत लखौं खर्च यानाः भःभः धाय्केगु ला छु, थःगु ध्वाखाय् यःमरि छगः नं ब्वइमखु । थथे छाय् जुयाच्चन धकाः आः छकः बिचाः याय्माः थें च्वं ।

मेपिन्त कुंखिनेगु भीगु बानी दु तर थःके दुने दुवालाः आत्मसमीक्षा याय्गु बानी म्हवः हे जक दु । यःमरिया मार्केटिङ्ग जक भी ल्युने लाःगु खःला ? यःमरिया मार्केटिङ्ग बांलाक याय्फःसा यःमरि पुन्हि नं उलि हे लोकं व्हाइ जुइ । ततःधंगु मिडियाय् खनेदइगु क्रिस्टमसया लोकाप्रियता अप्वयावन । तर यःमरियात भीसं भीगु मिडियाय् तकं प्रभावकारी रूपं न्ह्यःने यंकेगु मस्वः । अन्तर्राष्ट्रिय स्तरया सेफ कम्पिटिसनय् छम्ह नेपाःमिं यःमरि हे दय्काः फाइनलतक्क वंगु खँ ख्वाउंइ मलाःनि । मार्केटिङ्ग स्ट्राटिजी व मिडिया क्याम्पेनया बांलाःगु योजना दय्केफुसा यःमरि नं उलि हे लोकं व्हाइगु निश्चित खः । आः भीसं थुखेपाखे बिचाः यानाः न्ह्याःवनेगु खः ला ?

त्वमिपित्त इनाप

लहना वाःपतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार छ्वयादीफइ । छिकापिसं छ्वयादीगुयात थुगु वाःपतिइ थाय् बियाच्चना । पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं सुचं बियाच्चना ।

लहना वाःपौ

भोछें, यँ

lahana.news@gmail.com

नेवाः पहिचान - यःमरि

यःमरियात यमाःद्यः (यलम्बर नं धाः) यात यःगु मरि जूगुलिं यःमरि धकाः नां छूगु नं धाइ । भी म्हतिं म्हतिं नं स्वादव्याद फुक मिले जुयाः, ऋतुसापेक्ष पौष्टिक नं जूगुलिं थुकियात यंलाय् यमाःद्यःयात छाइगु व म्हपूजाबलय् छयलेगु याःगु धाइ ।

प्रा. सुवर्ण शाक्य

नेपालय्नेवाः छगू जाति खः । थ्व धर्मया जाति नं मखु, जीन (भलभ) या जाति नं मखु । थाय्थासंया मिश्रण एकता कायम यानाः छगू हे भाषा, छगू कथंया संस्कृति, सभ्यता कःधानाः वःगु जाति खः । नेपाःया सृजनानिसं थःगु हे जाति कायम यानाः पहिचान दय्काः वयाच्चंगु जाति नेवाःया सांस्कृतिक पहिचानया इवलय् यःमरि नं छगू नेवाःया पहिचान खः । यःमरि धयागु नसाया छताजि उगु ईया राष्ट्रिय मरि खः । थ्व मरि नेपालय् हलुवाइमरि मरुनिबलय्या नेवाःतय्सं सृजना याःगु प्राचीन मरिता खः । थ्व मरि जाकिचुनं दय्कीगु खः । थ्वया आकार प्रकार, बस्तुसज्जा, आध्यात्मिक व भौतिक आधार नं दयाच्चंगु दु । सामाजिकरूपय् सांस्कृतिककथं थ्व मरि जनजीवनया छ् यलाबुलाय् दुथ्यानाच्चंगु दु । मनूया जन्म, आयु व व्यवहारनाप थुकिया स्वापू दयाच्चंगु दु । थ्व हे कथं सृजनशील सांस्कृतिक गतिविधिइ थ्वया प्रयोग जुयाच्चंगु दु । थ्व यःमरि जन्मया प्रतिककथं सुयानाप गुथाय् गुकथं छयलीगु जुल उथाय् इमिगु लागि इमिगु जीवन व चलनय् प्रेरणास्वरूप छयलाः सम्मान याइगु व हौसला बीकथं खनेदु । व्यवहारय् चलन कथं मिस्तय् मचा प्वाथय् दइबलय् इमि थःछैपाखें धौबजिया नापं यःमरि नकःवनी । मचाया निदं बुदिनिसं प्यदं बुदि, खुदं, च्यादं, फिदं, भिनिदंतक्क छिसकथं निगः, प्यंगः, खुगः, च्यागः, भिगः व भिनिगः यःमरिया माः क्वखाय्केगु याइसा परिवारया लिसं थःथितिपिन्थाय् तकं इनाः नय्गु याइ ।

जाकि दइगु वा पीगु थिति न्हापां हःम्ह बलभद्र नांयाम्ह व्यक्ति धाइ । यःमरि दय्काः न्हापलाक्क कृतज्ञतास्वरूप वइत छाइगु धाइ । बलभद्रया देनस्वरूप निर्मित शुभ वस्तुकथं सामाजिक विधि व्यवहारय् यःमरि लुइगु, यःमरि ह्वलेगु चलन दयाच्चंगु धाइ । तःतःधंगु पूजा पताःछाः व ज्याथः जिथि जंक्वबलय् नं थुगु यःमरि छयली । छै दनाः पल्लिं चीबलय् नं छैय् च्वनिसं यःमरि लुइ । अथे हे, यँया जनबहाःद्यः सालीबलय् व यलया बुंगद्यः सालीबलय् रथय् यःमरि छानाः उकियात याइ । यःमरिनापया थुज्वःगु अनेक विधि परम्परा दु । कृषि नाप स्वापू दुगु थुगु यःमरि दय्केगु चलन पनौतिया सुचन्द्र गृहपतिया पालनिसं वःगु धाइ । यःमरियात यमाःद्यः (यलम्बर नं धाः) यात यःगु मरि जूगुलिं यःमरि धकाः नां छूगु नं धाइ । भी म्हतिं म्हतिं नं स्वादव्याद फुक मिले जुयाः, ऋतुसापेक्ष पौष्टिक नं जूगुलिं थुकियात यंलाय् यमाःद्यःयात छाइगु व म्हपूजाबलय् छ यलेगु याःगु धाइ ।

यःमरिया नाम अनुकूल तिथि स्वानाः दच्छिइ छकः नखः हनेगु यानावःगु दु । मार्गशीर्ष शुक्ल थिलाथ्व पुन्हिकुन्हुयात यःमरि पुन्हि धकाः हनेगु जुयाच्चंगु चलन थौतकं दनि । थुकुन्हुया दिनय् आकासय् तिमिला बांलाक थीगु जूगुलिं थ्व लायात 'थिला' धयातःगु खः । थथे हे, नेवाः बाहेक नेपाःया

थीथी जातजातियापिन्सं नं थुगु दिंयात गौरव ताय्काः छगू न छगू सरोकारकथं नखः हनीगु जुयाच्चंगु दु । उत्तर नेपाःयापिन्सं 'गैडुपूजा' धकाः सागः (गोठ) पूजा याइ । किरातीतसें उधौली पूजा धकाः नखः हनी । भोत् धनेश्वर मेला जुइ । ख्वपय् रानीकोटय् मेला जुइ, दत्तात्रय जयन्ती हनी, पुन्हिया व्रत नं च्वनी । थ्व छगू मानववादी विशुद्ध शाकाहारी नखः खः । थुकिं जातीय संस्कार व जातीय गौरव च्वनाच्चंगु खनेदु ।

भी नेवाः दुने थीथी जातजाति दयाच्चंगु दु । भीथाय् किसानीया नातां परिचितपिं ज्यापु खलः खः । यःमरि पुन्हिकुन्हुयात ज्यापुवर्गं ज्यापु दिवसकथं पर्व हे कथं हन । यःमरि पुन्हिया नखः नेवाः मात्रयागु जुयां नं ज्यापुवर्गयागु थें जक यानाः यःमरि पुन्हियात ज्यापु जातयागु थें जक सीमित यानाः दिवसया नां छुत धकाः गुनासो वयाच्चंगु न्यनेदत । नेवाः पुचलय् थुकथंया गुनासो प्वाकाच्चने माःगु खनेमदु । ज्यापु स्वयं नं नेवाः जूगुलिं नेवाः दुनेया दिवस कथं काय्गु उचित जू । ज्यापुतसें नं थःपिं नेवाः परिवारयापिं जूगुलिं नेवाःया प्रतिनिधित्व जूगु खः धकाः काय्

वनाच्चंगु खँय् मस्त्यत स्यनेगु शिक्षानिसं कयाः न्हून्हुगु साथ, संगत व पेशायात कयाः स्वःवन धाःसा ज्यापु जगत् भन खड्के जुइकथं खने दयावइच्चंगु दु । नेवाःया मेगु जातिइ भाषा, संस्कृतिया खँय् न्ह्यःवः न्ह्यःवः हे शिथिल जुयाः वयाच्चंगुलिइ ज्यापुजाति भचा थःगु पनय् धस्वानाच्चन धाय्थाय् दयाच्चंगु खः । आः वयाः संस्कृतिया अंश दुगु खँय् ईया ह्युपाः धाधां परिवर्तनपाखे न्ह्याना वयाच्चंगु सीदयावःगु दु । पुनेगु पोशाकय् नं थःगु पनय् छ्वासुया वयाच्चंगु दु । ज्यापु वसः धाइगुलिइ नं डिजायन हिलाः लंसुवाः पर्सितकं पानावय् धुंकूगु दु । नेवाः प्याखं व सांस्कृतिक कार्यक्रम धाइगुलिइ पोशाकानिसं कयाः नाले हे मछिक्क विकृतिं थाय् काय्धुंकूगु दु । थ्व समाजय् खनेदुगु नेवाः विपरितया तःधंगु विकृति खः धाय्माःकथंया जुयावयाच्चंगु दु । परिवर्तन धइगु मजिल, मनिल, मछिन धाय्क जक याय्गु खः । सौखं व रहं परिवर्तन याय्बलय् मौलिकता तनावनीगु खः । स्वयंबलय् निमित्त खँ थें च्वंसां छता उदाहरण न्ह्यब्वय् -

यःमरि नय्बलय् त्वँसा पासा काइपिं जुल धाःसा भीगु थःगु छैय् दय्कीगु थ्वँ तसकं ज्वं ।

यःमरि पुन्हिकुन्हुयात ज्यापुवर्गं ज्यापु दिवसकथं पर्व हे कथं हन । यःमरि पुन्हिया नखः नेवाः मात्रयागु जुयां नं ज्यापुवर्गयागु थें जक यानाः यःमरि पुन्हियात ज्यापु जातयागु थें जक सीमित यानाः दिवसया नां छुत धकाः गुनासो वयाच्चंगु न्यनेदत । नेवाः पुचलय् थुकथंया गुनासो प्वाकाच्चने माःगु खनेमदु । ज्यापु स्वयं नं नेवाः जूगुलिं नेवाः दुनेया दिवस कथं काय्गु उचित जू ।

माः । नेवाः दुने नेवाःया थःथःगु कवःया विशेष दिं छुनाः उकियात विशेष दिवस कथं हनेज्यु । गथे शाही-खड्गी जाति पाहांचःन्हेयात 'नायः दिवस' धकाः हनेधुंकूगु दु । नेवाःया गुगु नं जातजाति थः हे सर्वश्रेष्ठ खः धकाः छता न्ह्यब्वय्मज्यु । प्रत्येक नेवालं नेवाः मात्रया गौरव कयाः नेवाः दुनेया दक्क दिवसयात समूचा नेवाः परिवार धकाः च्वनेगुलिइ गौरव जक मखु, अस्तित्वया हे जगेर्ना जुइगु खः धकाः धयाच्चनेमाःगु खँ जुइमखु । ज्यापु दिवस हंगुलिइ किसानया नातां थः धयाबिल धाःसा आदिवासीया नातां नेवाः मात्रया पहिचानकथं स्वत्व च्वनीगु स्वभावतः जुवइ । भीथाय् न्हापा नेवाःया थीथी जातजातियापिन्सं नं किसानी ज्या व घरेलु बस्तु उत्पादनया ज्याय् च्वनावःगु दुगु खः ।

नेवालं थःगु संस्कृतिइ गौरव ताःथे थःपिंके मांभासय् गौरव प्यासुका वनाच्चंगु नं न्हिज्याखँय् खने दयावइच्चंगु दु । नेवाः जुयाया गौरव व पहिचान थःपिन्सं ल्हाना वयाच्चनगु मांभाय् नेवाः भाय्या नं खः धइगुलिइ ध्यान क्वात्तुके मालाच्चंगु दु । भाषा छ्वासुया

थौं यःमरि नइबलय् हे थ्वँया सद्दा व्हीस्की, बियर थज्याःगु त्वँसा साथ काइगु जुयावःगु दु । थुज्वःगु बानि कन्हय् वनाः यःमरि पुन्हि हे व्हीस्की, बियरया नखः जुयावनी धाय् बलय् म्वाःगु खँ थें जुइला ? न्ह्यु यूगया नामय् परिवर्तन याय्गु धकाः धाय्क थःगु हे पनं जग बल्लाना च्वनेधुंकूगु प्राचीन उत्तमगु (Classical) धिमय्या बोल हिलेगु जुलाकि धिमय्या गौरवमय अस्तित्व च्वनीला ? न धिमय् थाइपिनिगु हे मू दयाच्चनी । थुज्वःगु मतलबपूर्णगु खँय् फेरय् जुइके ज्यूला, न फेरय् याय् फयाच्चनीगु जुइ । धिमय् बाजंयात बाजं जक धाय्गु खःसा (अंग्रेजी भासय् A kind of Drum धाइथे) धिमय् लसिवःगु बाजं दुनियाय् यक्व दु । थाय्थासय्या यक्वं जनजाति थःथःगु बोर्लिं थानाच्चंगु दु । अथे हे भुस्याः, न्ह्याथासं न्ह्यामहेसिनं नं थाः । यःमरि नेवाः पहिचानयात कयाः थुज्वः थुज्वःगु खँपाखें थःगुपन व परिणामया खँयात लुमकाः ज्यापु दिवस न्ह्याःवनेमाःगु खँ ल्हाय्बलय् अत्युक्ति जुइमखु । थःगु धइगु दय्काः थःगुपनय् च्वने मफुसा थःपिनि दथुइ गुरुहनाया छु मतलब जुइ ? यःमरि पुन्हि हनाया छु न्हाय् जुइ ?

त्यःछिंत्यः व नेपालभाषा मंकाः खलःया दबू छँ

जारद वज्राचार्य

थिला पुन्हीयात भीसं यःमरि पुन्हि न धया ।
थ्व नखः नेवाःतयू छू तःधंगु नखः खः । थुकुन्हु
प्रत्येक नेवाःतयू छैयू यःमरी बुइ । सामाज्या सिधयू
काः छैयू दुहावःगु वाया भकारी, कुथिइ यःमरि तयाः
पुजा यायेगु चलन दु । नेवाःतयू यःमरि व थिला
पुन्हीया हनायात कयाः थःगु हे कथंया दर्शन दु ।
मात्र यइपुक्क, न्हयइपुक्क, साक्क यःमरि नयेगु
नखः जक मखसें पृथ्वी अर्थात बैप्रति कृतज्ञ जुयाः
आभार, सम्मान व आदर प्वकेगु दिं कथंनेवाःतयूसं
थ्व नखः हनाच्यंगु खः ।

जीवनया धुकू संस्कृति खः । मनुतयूत संस्कारं
हे संस्कृति प्रेमी दयकाबी । थ्व नखःया सांस्कृतिक
व दार्शनिक थीथी पक्षया बारे बिज्ञतयूसं विशेष
चिन्तन मनन यानादीगु दइ, दु । जि उगु बिषयस
दुहां वनामच्वना । जितः धाःसा न्ह्याब्ले यःमरि
पुन्हि वल कि त्यःछिंत्यः लुमना वइगु । मचाबलयू
त्यःछिंत्यः फ्वं वनाः ज्वनावयूगु यःमरि कन्हयूकुन्हु
मकलयू छुयाः नयूगुया आनन्द हे छू । तःधिकः
जुइयुंकाः, भाषिक कार्यकर्ता जुयाः दबू छँ दयूकेया
निर्तिं त्यःछिंत्यः फ्वं वनाबलयूया उत्साह हे मेगु ।

जिगु थौया थ्व च्वसू नेवाःतयू दबू छँया म्हास
व त्यःछिंत्यः खः ।

छिगु जिगु मंकाः छँ
दयूके भीगु दबू छँ ।

दबू छँ धायुवं नेपालभाषा मंकाः खलः लुमना
वइ, लुमंके हे माल ।

पंचायत व्यवस्था वयुवं सी दयूक हे
राणातयूसं थें नेपालभाषायात दमन यानाहयेगु
ज्या न्ह्याकाहल । सरकारी स्तरं मचायूक छू
भाषा, छू भेषया नीति नालाकयाः देयूया दक्क
मेमेगु भाषायात न्हंकाछ्वयूगु नीति कयाहल । २२
सालं रेडियो नेपालं न्हापानिसें बिया वयाच्यंगु
समाचार प्रसारणयात दिकाबिल । गुकिं यानाः
नेवाःतयूके व्यवस्थाप्राति हे विद्रोह थनाबिल ।
नेवाःतयूसं दिच्छयं त्वाःत्वालयू साहित्य
सम्मेलन यानाः थःगु बिरोधया सः थ्वयूकल । थ्व
विद्रोह सांगठनिक रुपयू मखसें त्वाःत्वाःया ल्यायू
महतयू आक्रोस जक जुयाः न्ह्याःवंगु जुल । गुकिं
यानाः छुं लबः कायमखन । जुजु वीरेन्द्रया शासन
कालयू वयाः ला भन देयूया थीथी भाषा ल्हाइपिनि
दुने खस भायू दुहां वनाः उमिगु भायू मदयूकाः
इमित न खस भायू हे ल्हाकेगु कथंया नीति हे दयू
काः न्ह्याः वल ।

खनेदयूक हे पंचायत व्यवस्थाया थजाःगु
निरंकुश पहःयात तुलुं स्वयाच्वनेगु नेवाःतयूत सह
मजुल । नेवाःत छपें छधी जुइमाःगु आवश्यकता
खने दयावल । आक्रोसित ल्यायूह ल्यासे अर्थात
युवाःत थःथःगु त्वालयू थीथी साहित्यिक व
सांस्कृतिक पुचः खलः दयूकाः साहित्य सम्मेलन
यानाः, सांस्कृतिक सांगितिक कार्यक्रम यानाः,
छयालः व प्याखंया माध्यमं थःगु आक्रोस
पिब्वयूगु यानाहल । मचायूक हे त्वालं त्वालयू
साहित्यिक व सांस्कृतिक रुपं नेवाःत छपें छधी
जुजुं वल । प्रत्येक त्वाःया दबू दुबुलिं नेवाःतयूसं
नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानयू नेपालभाषायात
नंथायू दयूमाःगु, रेडियो नेपालयू नेपालभाषां न्हिथं
समाचार प्रसारण जुइमाःगु, नेपालभाषायात पाठ

यक्रमं लिकाःगुयात हानं तयेमाःगु, सरकारी मान्यता
दयूमाःगु आदि आदि सः थ्वयां च्वन । तर थ्व सः
त्वालंत्वालयू बिस्कं बिस्कं रुपयू जक थ्वयाच्वन ।
थ्व सः सामुहिक शक्ति जुयाः थ्वयू मफयाच्वन ।
पिहांवये मफयाच्वन । ल्यायूहहतयूके हीमही ला
दु तर उकिंया समाधान मिखां खंके मफयाच्वन ।

०३५/०३६ या राजनैतिक आन्दोलनं न्ह्यु
मोड कायत्यंगु ई । ह्युपाःया निर्तिं जनतायाके
उत्सर्ग जुइगु उत्साह । अलेनेपाल संबतया शताब्दी
फगुलेत्यंगु ई । अर्थात नेपाल संवत ११०० वयू
त्यंगु । शताब्दि हे हिलीगु थुगुसीया न्हूदंयात सकल
नेवाःत छपें छधी जुयाः हनेमाःगु, हनेगु धयागु
बिचाः ब्वलनावल । सकलें खलः पुचःतयूत
थुगु खं भन हे उर्जा तनाबिल । छुं यायू हे माःगु
आवश्यकता न्हियान्हिथं भनभन हे क्वातुया वल ।
चाकलाः दबू छत्रपाटी छू मुँज्या सःतल । यै, यल,
खप, सक्क, किपू आदि थीथी थायूया भाषिक
व सांस्कृतिक खलःपुचःया मनुत मुनाः सहलह
जुल । सहलह न्ह्यान्ह्यां वन अले ने.सं. १०९९
गुँलागा ३ कुन्हु थीथी खलः पुचःतयू खलः कथं
नेपालभाषा मंका खलःया जन्म जुल ।

तच्चःगु सरकारी दमन नीति, आक्रोसित
व आन्दोलित नेवाःत । मंकाः खलःया दक्क
पदाधिकारीत राजनैतिक रुपं नं शिक्षित व
दीक्षित । अथेखःसां मंकाः खलकं थःत छू
बिशुद्ध सांस्कृतिक खलःपुचःया थें जक भूमिका
निर्वाह यानाच्वन । वाध्यतावश छुं छुं सभा जुलुस
आन्दोलन यायेमाःगु अवस्था वःबलयू याःगु
बाहेक थ्व गुबलेनं थःगु लाकातःगु अधिकार कायू
या निर्तिं राजनैतिकरुपयू बिचाः यानाः दीर्घकालिन
सोच कयाः, कार्यकर्तातयूत प्रशिक्षित यायां न्ह्यायू
मफुत । वास्तवयू मंकाः खलः छू महासंघ जक
खः । त्वाःत्वाःया खलःपुचलं न्हापा गथे खः
अथेहे संगठीत जुयाः, थम्ह न्हापानिसें यानावयागु
ज्या न्ह्याका हे च्वनेमाःगु खः । तर मंकाः खलः
वयुवं आः फुक्क ज्या मंकाः खलकं याइ धाधां
बुलुहुं बुलुहुं फुक्क खलःपुचः निस्त्रीय जुजुं वन ।
थ्व बिषय लिपा हानं गुगुं इलयू खँ ल्हायू । आः
त्यःछिंत्यःया बिषयस दुहांवने ।

नेपालभाषा मंकाः खलःया जन्म जुल ।
मनुतयूके न्हापालिपा सिबयू दुर्गाछि उचः उत्साह
थहांवल । त्वालंत्वालयू खलः पुचःया लिमलात ।
सभा, बैठक निरन्तर न्ह्यात । शताब्दी हिलीगु
न्हूदंयात लसकुस यायूत अभूतपूर्व तयारी जुल ।
नेपाल संवत् ११०० न्हू दंया जुलुस गनं न्ह्याःगु

खः अन हे लिथ्यने धुंकल । अयूनं जुलुस सिधःगु
मखुनि । अभूतपूर्व जुल व जुलुस । नेवाःत सकलें
हे कुहांवःगु खत वकुन्हु । महिताःतयूगु सिंहासनयू
भुखायू ब्वयूकाबिल नेपालभाषा मंकाः खलकं ।
थर्नीसैं नेवाः छू शक्तिया रुपयू पिलुल ।

पिनेया मिखायू नेपालभाषा मंकाः खलः
छू शक्ति जुयाः खनेदत । न्हूदंया जुलुसया अपूर्व
सफलतां नेवाःतयूके तच्चतं जोश थनाबिल । छुं
यायूमाः धयागु भावना अफ उचः तीब्र जुल । तर
यायूगु छु ? शताब्दि हिलीगु न्हूदंया निर्तिं नीस्वंगु
मंकाः खलः खः, आ लिपाया पलाः छु न्ह्याकेगु ?
गथे वनेगु ? थ्व यक्ष प्रश्नया लिस माले न्ह्यः हे
यःमरि पुन्ही थ्यंकः वल । भाषिक व सांस्कृतिक
कार्यकर्ता जायाच्यंगु खलःपुचःलं सरकारी
एकेदेमि व सभा गृह बालं कायूत नापं उगु इलयू
तःधंगु संघर्ष यायूमाःगु अवस्था । प्याखं छयालः
सेन्सर यायूमाःगु छवे खःसा बाः पुलाः कायूत नं
तसकं हे थाकु । खालि तयातइगु तर नेवाःतयूत
मबीगु । थजाःगु हीमही भोगे यानाच्यंगु इलयू
मस्यु गनं वल खः भीगु हे थःगु दबू छँ छू माःगु
खँ पिहांवल । खः खः धकाः सकसियां छवाः म्हुतु
जुल । यःमरि पुन्हिकुन्हु त्यःछिंत्यः फ्वनाः थःगु हे
दबू छँ दनेगु खँ वल, खँ क्वःजित ।

हानं छकः नेवाःतयूके उत्साह दनावल ।
थःगु हे दबू छँ दनेत सकल कार्यकर्तात सतकयू
कुहांवयूत तयार जुल । अतिकं उत्साहित
जुयादीम कवि दुर्गालालं त्यःछिंत्यःया निर्तिं
म्ये च्वयादिल । म्येयू लयू चिनेगु ज्या जुल । म्येया
रिहर्सल न्ह्यात । देयूत्यंक दबू छँया निर्तिं त्यःछिंत्यः
फ्वं वइगु, फ्वनीगु खँ बयबयू जुल ।

यःमरि पुन्हि नं थ्यंकः वल, त्यःछिंत्यः
न्ह्यात । त्यःछिंत्यः फ्वनेगु जुलुसयू अभूतपूर्व कथं
मनुतयूसं ब्वति काल । अपायुधंगु योजना, दबू छँ
दनेगु योजना । जग्गा न्यायेमाल, हल दयेके माल ।
छुह्या त्यःछिंत्यः फ्वनाः गाइगु खँ हे मखुत ।
थासंथासयू कन्हयू कंस नं वनाः फ्वनेगु ज्या जुल ।
यै पिने धौख्यः, नाला, भवत, पन्ति, खंपु, फुसिंख्यः
आदि तःथासयू नं फ्वं वनेगु ज्या जुल । जि थः हे
नं उबलयू व फुक्क थासयू वनागु खः । भीभी थ्वः
नांया कालिमाटीइ नं खलः छू दु । गुगु खलकयू
जिलिसैं यक्क स्थानिय ल्यायूह आवद्ध खः ।
थुकिया सकल दुजः पासाभाइपिसं भीगु त्वालयू
नं त्यःछि.त्य फ्वंकेमाल धयागु खँ वल । मदुह
जीवन दाइ अर्थात जीवनराज मानन्धरजु गुम्ह
भीभी थ्वःया छम्ह बल्लाःम्ह थां खः, वयूकः

छँखापतिकं वनाः बांलाक्क त्यःछिंत्यःया निर्तिं
ग्वालि यायूत इनाप याः भाल । जिपिं सकल
भीभी थ्वःया दुजःतयू नं तःनु तक लिमलात ।
ने.सं. ११०० थिला १७ कुन्हु कालिमाटी टकेश्वरयू
नं अभूतपूर्व रुपं नेपालभाषा मंकाः खलःपाखें दबू
छँया निर्तिं त्यःछिंत्यः फ्वनेगु ज्या जुल ।

त्यःछिंत्यःया अभूतपूर्वतां भी कविकेशरी
चित्तधर हृदयजु नं अतिकं हे उत्साहित व
आन्दोलित जुयादिल । वयूकलं बिज्यासलयू
च्यंगु थःगु बन्दि बुं दबू छँ दनेत नेपालभाषा मंकाः
खलःयात दान बियादिल । लिपा त्यःछिंत्यः फ्वनाः
मह्यागु ध्यबां वयूकःया हे ल्यंदनीगु बडि जग्गा
न्यायेगु ज्या नं जुल ।

नेपालभाषा मंकाः खलः मुक्कं हे भाषिक
संगठन जुल । दबू छँ दनेगु धयागु मुक्कं प्राविधिक
ज्या जुल । त्यःछिंत्यः मात्र प्रतिक्रिया रुपयू जक
खत । दबू छँ दनेत ला यक्क हे ध्यबा मानि । उकिं
मंकाः खलकं नेवाः साहु महाजनतयूत मुंकाः
सांस्कृतिक संरक्षण समिति छू नीस्वंगु । जग्गा
व दां उकियात हे लःल्हानाबिल । मंकाः दबू छँ
दनेगु भाला समितियात बिल । तर नं मस्यू छु गथे
जुयाः खः तःदंतक फनफन चाःहिलाः थ्व अथें
फासांफुसुं जुयावन । ज्या मजुल । नेपालभाषा
मंकाः खलः नं लिपा वनाः मात्र छू न्हूदंया
समारोह यानाः सुम्क च्वन । धाधांमधां पीदें
अथें फुत । नेपालभाषा मंकाः खलकं हे थनाः
न्ह्यलंचाःपिं थीथी जनजातिया जातिय खलः
पुचलं स्वनिगलयू हे थःथःगु ततःखागु छँ दना
ज्या न्ह्याकाच्यंगु नं तःदैं तःदैं हे दत । तर नेवाःत
धाःसा घनाच्यपिं मेपिन्त थनाः थः धाःसा मज्जा
घनाबिल । बिदंवना थ्व हे ।

अजुचायापुक्क नेपालभाषा मंकाः खलः
घनाब्युसां थुकिया हे छम्ह कार्यकर्ता धाःसा
मद्यंगु जुयाच्वन । वं न्ह्यलयू नं ज्वलयू नं दबू
छँ जक खनाच्यंगु जुयाच्वन । उबलेया उम्ह
कार्यकर्ता खः भाजु बिद्यासुन्दर शाक्य । वयू
कः यै महानगरपालिकाया मेयर जुयादीवं थःगु
अले सकल नेवाःतयूसं म्हांगु मंकाः दबू छँ यै
महानगरपालिका हे दनाबीगु क्वःछिनादिल ।
ने.सं. ११४० स नेपालभाषा मंकाः खलःया
जग्गाय वयूकलं हे दबू छँया शिलान्यास यानादिल
सा थुगु दंयू अर्थात ११४१ या यःमरि पुन्हि
न्ह्यथाक्क दबू छँया नक्सा दयेकाः, दबू छँ दनेया
निर्तिं टेन्डर नापं आव्हान यानादीधुकल । आशा
यायू, ने.सं ११४२ या यःमरि पुन्हिया त्यःछिंत्यः
भीसं थःगु हे दबू छँयू सांस्कृतिक उत्सव याना
न्यायेके, हने ।

थनथायू लाक्क हे जितः उबले त्यःछिंत्यः फ्वं
वनाबलयू हालगु म्येया छू चरण लुमना वइच्वन ।
थौं व म्येया ब्व जिं यै महानगरपालिकाया मेयर
भाजु बिद्यासुन्दर शाक्ययात देछानाः थःगु थ्व
च्वसु थन हे दिके ।

जय जय जुयेमा यक्क धर्म लायेमा
जिमि मुगः दुनें निसें छितः सुवाः दु ।
त्यःछिंत्यः बकछिं त्यः
लातापाता कुलेचां जुछिं त्यः ।
सुभायू ।

सूचनाको हक प्रयोग गरी सम्बन्धित र सार्वजनिक

सरोकारका सूचना मागौं ।

सूचनाको हक नागरिकको मौलिक अधिकार हो ।

प्रत्येक नेपालीलाई सार्वजनिक निकायको सूचना मान्ने

र पाउने अधिकार छ ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

सूचना तथा प्रसारण विभाग

थीथी विशेषतां जाःगु यःमरि

यःमरियात यमाःद्यः (यलम्बर नं धाः) यात यःगु मरि जूगुलिं यःमरि धकाः नां छूगु नं धाइ । भी म्हतिं म्हतिं नं स्वादव्याद फुक मिले जुयाः, ऋतुसापेक्ष पौष्टिक नं जूगुलिं थुकियात यंलाय यमाःद्यःयात छाइगु व म्हपूजाबलय् छ्यलेगु याःगु धाइ ।

कल्याण मित्र

छगू किम्बदन्ति कथं स्वयम्भू महाचैत्य दय्के न्ह्यः नमूना दय्कूगु जुयाच्चन । व नमूना यःमरिया आकारपाखें काःगु जुयाच्चन । स्वयम्भू महाचैत्यया क्वय् गुम्बज आकार तयाः च्वय् च्वका लूगु १३ गू भुवन सहितया चक्रवात खः धाइ । थ्व चैत्यया गर्भ दुने पञ्चबुद्ध दु । मचा जंक्वबलय् क्वखाय् कीगु यःमरि दुने न्यागः आखय् नं पञ्चबुद्धया प्रतिक कथं तइगु खः । स्वयम्भू महाचैत्यया उगु नमूना दय्कूगु न्हि नं यःमरि पुन्हिकुन्दु हे खः धाइ । स्वयम्भू महाचैत्य दय्कूगु इलय् पञ्चबुद्धया मूर्ति मद्दु हं, लिपा तिनि तःगु खः धाइ ।

यःमरिया नं थीथी विशेषता दुला ? छु छु दुले विशेषता ? धयागु यक्व न्ह्यसः दनेफु । यःमरि धइगु ला दय्काः नयगु ला खः नि । चिकुलाया इलय् नयगु यःमरिइ चाकु दइगुलिं पोषकतत्व दइगु व चिकुलाया ई कथं क्वानावइगुलिं यःमरि नयबलय् यक्व फाइदा जुइगु खः । थ्व हे ला खः नि यःमरिया विशेषता, मेगु छु छु दु ले विशेषता ? धकाः न्ह्यसः वयफु । धाथें धाय्गु खःसा यःमरिइ यक्व हे विशेषता सुलाच्चंगु दु । भीसं वाःचाय्के मफयाच्चंगु जक खः । अथे जुयाः थ्व यःमरि नयगु धयागु रहरबहरं जक नया वयाच्चनागु नसा जक ला खः नि धकाः धाय्मज्यू ।

दक्कले न्हापां भीसं यःमरिया परिभाषा अर्थात यःमरि धकाः गथे नां जूवन ? थ्व मरियात यःमरि धकाः नां सुनां बिल ? थ्व स्युला यःमरि नयाः न्ह्यइपुका च्वीपिं न्ह्यु पुस्ताया ल्यासे ल्याय्महतसें ? धनसम्पत्तिया द्यः कुबेरं यःमरिया नां छुनाब्युगु खः । थ्व खँय् छगू धार्मिकतां जाःगु घटनां पुष्टि यानाःगु दु ।

धार्मिक, सांस्कृतिक, परम्परागत संस्कार व सामाजिक थीथी कथंया विशेषतां जाःगु यःमरि दय्काः नयगु व यःमरि दान याय्गु चलन गबलेनिसें दुगु खः धयागु खँय् दुवालाः अध्ययन याना स्वयंबलय् यःमरि दय्केगु चलन पन्तिं शुरु जूगु खः धाइ । लिच्छवीकालीन इलय् स्वनिगःया मनुत तराई वनेमाल धाःसा पन्तिं जुकाः वनीगु जुयाच्चन । उगु इलय् पन्तिं देय् विकसित जुइथुंक्गु जुयाच्चन । पन्तिं देशय् सुचन्द्र सुचन्द्र नांया छम्ह महाजन दुगु जुयाच्चन । सुचन्द्रया मिखां न्ह्याय् मदय्क बुँ दुगु जुयाच्चंगुलिं वयात महाजन धाइगु जुयाच्चन । बुँ यक्व दयाः महाजन जूम्ह सुचन्द्र महर्जन हे खः । महाजनया अपभ्रम्स जुयाः महर्जन जूवंगु खः । महाजन सुचन्द्र व तिरि म्येजु सुशीला निम्ह तपु यक्व धनसम्पत्ति दुसां तःधं जुइन्वाःपिं, सकसितं ग्वाहालि यानाः धर्मकर्म याय्माःपिं जुयाच्चन । बुँ वःगु यक्व बालीनालीं यानाः उल्लेख्य धनसम्पत्ति मुंकाच्वीपिं सुचन्द्रया निम्हतिपु हे जानाः विष्णु भगवानया भक्तिभाव यानाच्चनीगु अले न्हिन्हं दान नं यानाच्चनीगु । सुचन्द्र सुनां छु फवन, वयात व हे दान बीगु यानाच्चन हं । थथे जुयाः सुचन्द्रयाथाय् दान फवं वइपिं न्हियान्हिथं अप्वयावन हं, तातापाकनिसें दान फवं वय्गु यात हं । यक्व मनुतय्सं दान काः वःगुलिं दान काःवइपिन्सं ताःहाकः इवः छुनाः हे दान काय्माल हं । अयुं सुचन्द्र दान बिया हे च्वन । थथे न्हिन्हं दान बियाच्च्वम्ह

सुचन्द्रया नां दानीम्ह धकाः तातापक्क तक्क नं बय्बय् जुल हं । थथे यक्व दान बियाः दानीम्ह धकाः सुचन्द्रया नां बय् बय् जूगु खँ धनसम्पत्तिया द्यः कुबेरं सीकाः सुचन्द्रया परिक्षा काय्त् मर्त्यमण्डलय् कुहावल । कुबेरं थःत छम्ह फ्वगिया रुपय् हिलाः भ्वाथःगु, थाय्थासय् गूगु वसः पुनाः सुचन्द्रयाथाय् दान फवंवन । दान काय्त् कुबेरं इवः छुनाच्वीपिं मनुतय्गु इवलय् दं वन । दक्कले ल्यूने दनाच्च्वम्ह फ्वगिं रुपी कुबेरयात खंकाः सुचन्द्र व वया तिरिम्येजु सुशीलां थःगु छँय् न्हूम्ह फ्वगिं फवं वल धकाः लय् लय्तायाः फ्वगियात लसकुस यानाः छँय् दुतयंकाः वयागु पुलांगु भ्वाथःगु लं त्वःतकाः स्नान याकाः न्ह्यु वसः पुंकाः सफा सुम्हर यानाः थःगु आसनय् विराजमान याकाः सुचन्द्र क्वाःक्वाः छुनातःगु यःमरि नकेहल । सुचन्द्र व तिरिम्येजुं बुं यक्व अन्न दइगु व वहे अन्नपाखें थीथी कथंया मरिचरि दय्काः द्यःयात छाय्गु, थःपिन्सं नय्गु अले मेपिन्त नं प्रसादकथं इनीगु जुयाच्चन । थथे मरि दय्कीबलय् जाकिचुं छ्यलाः गबलें द्यःतय्गु मूर्ति दय्कीगु, गबलें थीथी प्रकारया आकारप्रकार वय्काः विष्णु भगवान, लक्ष्मी, कुबेर, गनेद्यःया नं मूर्ति दय्कीगु जुयाच्चन । अले वायागु भकारीइ तयाः पूजा याइगु जुयाच्चन ।

सुचन्द्र महाजन अथे हे क्वाःक्वाः छुनातःगु यःमरि फ्वगिं रुपी कुबेरयात नकूबलय् कुबेर लय्तायाः थःगु रुपया दर्शन बियाः वरदान फवं धाइ । अले सुचन्द्र थःगु भकारीइ गबलें नं वा म्हवः मजुइमा धकाः फवनी । सुचन्द्रयाथाय् फवं वइपिं सकल

गरीवपिन्त नकेफय्मा, दान बी फय्मा धकाः थःगु भकारीइ अन्न गबलें म्हवः मजुइमा, न्ह्याक्व लिकाःसां जायाच्चनेमा धइगु सुचन्द्रया ईच्छा सीकाः कुबेरं थःत नकूगु मरि यःगुलिं थ्व मरिया नां हे यःमरि जुल धकाः नां छूगु जुयाच्चन । थुकथं यःमरिया नां च्वंगु खः धाइ । उगु इलनिसें हे यःमरि नय्गु दिं यःमरि पुन्हिकुन्दु छँखापतिकं मस्तय्सं म्ये हालाः यःमरि फवं वनेगु चलन दुगु खः धाइ । यःमरि फवंवनेबलय् मस्तय्सं थथे म्ये हाली - 'त्यःछित्यः, बकाछित्यः, लातापाता कुलिंचा जुसित्यः ॥ यःमरि च्चामु, उकी दुने हामु । ब्यूम्ह ल्यासे, मब्यूम्ह बुरिकुति ॥'

नेवाःत नखःचखःया ल्याखय् तसकं तःमि । नेवाः संस्कृति व सम्पदा हलिये हे लोकं न्हाः । नेवाःतय् थीथी नखःचखः हनेगु इवलय् न्ह्यइपुस्सेच्च्वक हना वयाच्चंगु थ्व यःमरि पुन्हि बिस्कं विशेषतां जाःगु नखः खः । नेवाः संस्कृति व संस्कार नाप स्वापू दुगु यःमरि पुन्हिबलय् दय्कीगु यःमरिया थःगु हे पहः, थःगु हे मौलिक विशेषता दु । कृषि प्रधान देय्था नेवाःतय् विशेष यानाः ज्यापुतय् पेशा धइगु हे बुँज्या खः । न्ह्यु बाली छँय् दुकयाः न्ह्यु वाया जाकिचुंयागु यःमरि दय्काः नया वयाच्चंगु खः ।

नेवाःतय्सं जक दय्काः नयाच्चंगु यःमरि दय्केगु नं थःगु हे पहः दु । न्ह्यु जाकिं दय्कीगु जाकिचुं लस्सा दइगु जुइमाः । चाकु व हाम्वः चुं तयाः दय्कीगु शंख आकारया यःमरियात 'बायः' धाइ । यःमरिया मेगु आकार स्वकुं लाइ । थुकियात 'मायः' धाइ । थ्व मायःबायः धाःगु आगम परम्परा कथं

श्रुष्टिया आदि पुरुष व आदि शक्ति, मां व अबु अर्थात मिर्ज व मिसाया प्रतिक खः ।

यःमरि पुन्हिकुन्दु हे न्ह्यु वा तय्गु भकारीयात लक्ष्मी द्यः भाःपियाः पूजा यानाः उकी द्यःने जाकिचुंया गनेद्यः, कुबेर, लक्ष्मी व थ्व द्यःतय्गु बाहां तिछुं, कल्य, ख्याः नं दय्काः तइ ।

यःमरि दय्केबलय् ल्वहंचामरि नं दय् की । ल्वहंचामरि द्यः पूजा याय्त् छ्यलेगु याइ । स्वनिगः दुने थीथी द्यःतय्गु रथयात्रा वा खः जात्रा याइलबय् नं ल्वहंचामरि, चतामरि व यःमरि ह्वलेगु चलन दु । अथे ह्वलाहःगु यःमरि काय्फत धाःसा काय् बुइ धइगु जनविश्वास दु । मचातय्गु निदं, प्यदं, खुदं, च्यादं, भिदं व भिनिदं बुन्हिबलय् यःमरि माः क्वखाय्केगु चलन दु । ग्वःदं दुगु खः, वःगः हे यःमरि क्वखाय्की । १२ दं दइबलय् १२ गः हे यःमरि क्वखाय्केबलय् बाहेक निगः, प्यंगः व च्यागः यःमरि क्वखाय् कीबलय् यःमरि दुने न्यागः आखय् तय्गु चलन दु । थथे न्यागः आखय् तय्गुया अर्थ पञ्चतत्व व पञ्चबुद्धया प्रतिक कथं कयातःगु दु ।

यःमरियात हे नं पञ्चतत्वकथं कयातःगु दु । अग्नि, जल, वायु, पृथ्वी, अग्नि, आकाशयात पंचतत्व धाइ । यःमरि दुने पृथ्वीया रुपय् जाकिचुं, अग्निया रुपय् चाकु, जलया रुपय् लः, आकाशया रुपय् खाली थाय् व वायूया रुपय् हाम्वःयात कयातःगु दु । आयूर्वेदया मान्यता कथं नं यःमरि यक्व हे पौष्टिकतां जाःगु नसा ज्वलं जूगुलिं हे जुइमाः, यःमरि दय्काः नय्गु चलन भी पुर्खातय्सं दय्कातःगु । यःमरि पुन्हिकुन्दु जक मखसें मस्तय्गु जन्मनिह, मचा जंक्व, बुराबुरीतय्गु जंक्व, प्वाथय् दुपिं म्हाय्मस्तय्त् दौबजि नकः वनीबलय् व गुथि पूजाबलय् नं यःमरि विशेष कथं नय्गु नकेगु याः । हेमन्त व शिशिर निगुलिं चिकुलाया ऋतु जूगुलिं मनुतय्गु म्हाया निरितिं पौष्टिकतां जाःगु नसा नय्गु पाय्छि ई खः ।

छगू किम्बदन्ति कथं स्वयम्भू महाचैत्य दय्के न्ह्यः नमूना दय्कूगु जुयाच्चन । व नमूना यःमरिया आकारपाखें काःगु जुयाच्चन । स्वयम्भू महाचैत्यया क्वय् गुम्बज आकार तयाः च्वय् च्वका लूगु १३ गू भुवन सहितया चक्रवात खः धाइ । थ्व चैत्यया गर्भ दुने पञ्चबुद्ध दु । मचा जंक्वबलय् क्वखाय्कीगु यःमरि दुने न्यागः आखय् नं पञ्चबुद्धया प्रतिक कथं तइगु खः । स्वयम्भू महाचैत्यया उगु नमूना दय्कूगु न्हि नं यःमरि पुन्हिकुन्दु हे खः धाइ । स्वयम्भू महाचैत्य दय्कूगु इलय् पञ्चबुद्धया मूर्ति मद्दु हं, लिपा तिनि तःगु खः धाइ ।

यःमरि पुन्हिया लसताय्

सकल नेपाःमिपिन्सं

थःगु मौलिक कला, संस्कृति व परम्परा ल्यंका तय्फय्मा धकाः भित्तुना देखानाच्चना ।

डा. महेशमान श्रेष्ठ

नेवाः न्ह्यलुवाः

यःमरि पुन्हिया लसताय्

सकल नेपाःमिपिन्सं

थःगु मौलिक कला, संस्कृति व परम्परा ल्यंका तय्फय्मा धकाः भित्तुना देखानाच्चना ।

हरि स्यस्यः

विज्यासः, यँ

तःताजि नां, दर्शन छगू हे

त्यःछिंत्यः फवंनीबलय् “त्यःछिंत्यः, बकछिं त्यः, लातापाता कुलिंचां जुसिं त्यः” धकाः म्ये हालावनि । थ्वया अर्थ “प्यमना ति निमना ति लाक्वपाक्व कुलिसां जुसि ति” धाःगु खः । त्यःछिंत्यः धुवा तयाः यक्व यक्व हे सांस्कृतिक भाषिक राजनैतिक जातीय चेतना जागरण बीगु म्ये नं चिनातःगु दु ।

जितेन्द्रविलास बज्राचार्य

नेपालभाषा मंकाः खलकं मंकाः छै दयकेत धकाः त्यःछिंत्यः फवनाः वःगु धेबा छकू जग्गा न्यानातःगु व चित्तधर हृदयं दान बियातःगु जग्गाय आः दबू छै दयकेत्यंगु दु । अथे हे इलयब्यलय् थीथी संस्थां आपालं मनु मुंकाः त्यःछिंत्यः फवंगु नं खः । थनिं १६ दं न्ह्यः स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तीर्थराम डंगोलया पालय् यःमरि पुन्हि कुन्हु ‘ज्यापु दिवस’ धकाः राष्ट्रियकथं घोषणा यासानिसं मेमेगु संस्थापाखें व मेमेगु जातिपाखें त्यः छिंत्यः हाः वनेगु म्हवः जूगु खः कि ।

थिलाथ्व पुन्हिकुन्हु भी सकल नेवाःत जानाः तःजिक यःमरि पुन्हि हनाच्वना । भीसं नं थुगु पुन्हियात यःमरि पुन्हिया नापं थिला पुन्हि नं धया, मार्ग शिर्ष पुन्हि नं मधाःगु मखु । उकिया नापं मंसिर पुन्हि, धान्या पुन्हि, गौड पूर्णिमा आदि थीथी नामं गैर नेवाःतयसं नं थुगु दिंयात विशेष रुपं हनेगु याः । थ्व पुन्हियात थीथी नां बियातःसां, थीथी कथं हंसां थुगु दिं मुख्यतः कृषि पेशालिसं क्वातुकक स्वापू दुगु पुन्हि खः ।

दक्कले न्हापां यःमरि पुन्हि गुकथं न्ह्यात धइगु खै दुवाले । यःमरि पुन्हिया बारे पौराणिक बाखं छुनं दु । पाञ्चल (पनीती) देशय् च्वंम्ह सुचन्द्र धाःम्ह गरीब छम्ह मनु दु । अयुसां व दान, धर्म यायगुली तसकं च्वन्त्याः । छन्हु कुवेरं फवगिया भेष धारण यानाः सुचन्द्रया थाय् फवं वःबलय् साःगु, भिंगु दुथेफुथे बांलाक्क नक्कुलिं फवगिं भेष कयावःम्ह कुवेरं ज्ञानगुणया खै कनाः तःसि छाः बियाः यःमरि दयकाः भकारी तयाः पूजा या धकाः थः कुवेरयागु रुप क्यनाः अनंतुं अन्तरध्यान जुयावन । कुवेरं धाःथेतुं हे यःमरि दयकाः प्यन्हुतक स्वनाः थःम्हं नं नयाः दान यासानिसं भन्नुभन्नु भरिपूर्ण जुल नं धाइ । गनं गनं जाकि चुंया मरि दुने साखः, हाम्बः तयाः दयकातःगु यःमरि कुवेरयात दान बीगु व उबलय् निसं जिया वयाः सुचन्द्र महाजन जुल धाइ ।

स्वयम्भू महाचैत्य दयके न्ह्यः छगू नमूनाकथं गुम्बज आकार दयकगु जुल, थुकी दुने न्यागः आखे ५म्ह बुद्ध प्रतीक खः । थुगु हे इलानिसं दुने चाकु तयाः जाकिचुंया यःमरि दयेकाः कुथिइ स्वनाः पूजा यायेगु व यःमरि पुन्हि हनेगु चलन न्ह्याःगु विश्वास समाजय् दु ।

गौडा देसया जुजु प्रचण्डदेवं दीक्षा कयाः शान्तिकराचार्य जुयाः स्वयम्भूया ज्योति त्वपुयाः स्वयम्भू महाचैत्य दयकल । थ्व गौडा देस थौकन्हय कलकताया जःखः लाः । अनया थाय्यात पुर धायगु याः । काशीपुर, शिखरपुर, मेदनीपुर, मेमेगु नं पुरत दु । शिखरपुरय् नं यःमरि पुन्हिया जःखः यःमरि हे आकारं जाकि चुंया मरि दयकाः थुकी दुने नैक्या व साख तयाः दयेकेगु याइ । थ्वयात पिते धाइ । सुथय् भीथाय् ब्यांचा वः तःथे अन बुंया प्यकुनय् ब्यांचा ब्व तइ । अन शक सम्बत माने याइसा सूर्य दिनमान कथं भीथाय् स्वयां छन्हु लिपा लाः । भीथाय् २ गते सा अन १ गते अर्थात संलहु जुइ । तर चन्द्रमासकथं तिथि धाःसा मिलय् जू । अन नं यःमरि किसानत मण्डल, सरदार, नसकार, दासतसं दयकीसा

मेमेगु जाति नं दयकू । उमि नं वा दुकयाः हे उकिया हे मरि दयकाः पुज्याइ । गनं भीगु यःमरि पुन्हिया अन नं स्वापू दु कि ! थ्व अध्ययनया विषय खः ।

नेवाःतयगु मरिचरि अप्वः धइथे पिने आयातित खः । व जक मखु, मरिया नां तर्क आयातित खः । थ्व यःमरि नामानिसं हे भीगु थःगु हे पहिचान दुगु मरि खः । थ्व दिनसं वाया भकारी स्वनी । अप्वः धइथे नेवाःतयगु परम्परागत मू ज्या धइगु हे बुंज्या खः । वा लय् धुंकाः तःसियात बालि पुले सिधयधुंकी । तःसिं व म्ह्यतसें भकारि स्वनाः यःमरि जाकि चुंया गणेद्यः, लक्ष्मी द्यः, कुवेर, ज्यापु, ज्यापुनी, यक्ष, किन्नर, फै, त्वाःदेवा देवा, सुकुन्दा आदि कथंया कलात्मक वस्तु दयकाः स्वनाः पुज्याइ । कृषि प्रधान दय् जूगुलिं कृषि उपजयात हे धनकथं काइगुलिं वाया भकारी जायकाः पुज्याइ । भकारीइ वा तयाः पूजा याइगु जूगुलिं गुलिसिन थुगु दिनयात धान्य पुन्हि नं धायेगु याः ।

गौडा पूर्णिमा धकाः नेवाः बाहेक पहाडी जातिसं गोठ यचुपिचु यानाः गोठयात पुज्याइ ।

यःमरियात पञ्चतत्वया प्रतीक कथं नं कायगु याः । जाकिचुं धर्ती, चाकु अमिन, लः जल, खालि थाय् आकाश खःसा, हाम्बः वायु धाइ । यःमरि पुन्हिकुन्हु जक मखसें नेवाःतयगु मेमेगु भिंगु ज्याय नं यःमरि मदय् कं मगाः । मचा निदं बुदिबलय् निगः, प्यदं बुदिबलय् प्यंगः, थुकथं खुदं, च्यादं, भिदं, भिनिदं बलय् दैकथं यःमरि व ल्वहंचा मरि क्वखाय्की । थुकथं मिजंमचा जूसा कय

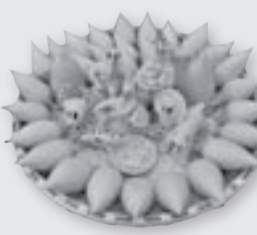
तापुजा व मिसामचा जुसा इहि मयातल्ले यःमरि क्वखाय्केगु चलन दु । थथे क्वखाय् कीगु यःमरि दुने न्यागः आखय् तइ । थ्वयात पञ्चबुद्ध पञ्चतत्वया प्रतीककथं काइ । पञ्चतत्त्वं जुइगु भय कष्ट तरय् यानाः रक्षा याइ । बुरा जक्वबलय् यःमरिं लुइ, म्ह्यायमचा प्वाथय् दइबलय् धौबजिनकः वनेबलय् यःमरि नं नकेमाः । छैय् पिलं चीबलय् नं यःमरि, चतामरिं लुइ, ह्वलेगु यायेमाः । थ्व पुन्हिस रत्नकीर्ति महाविहार मखंबहालय सुथय् आगंघः, क्वाःपाःद्यः व तयु चीभाःद्यःथाय् यःमरिं लुइगु चलन दु ।

थ्व दिनिसें यःमरिया च्वकाति न्हिं ताःहाकः जुयाः चा चीहाकः जुइ धाइ । यःमरि दयकेत लस्सा दुगु जाकि माः । न्हापा न्हापा सा भीथाय्यागु रैथाने जाकि मारि, तैलिया खः । थ्व हे जाकिया यःमरि दय् कीगु खः । थ्व जाकि छपी बुंइ निमुरि जक सइ । व हे कारणं तःसियात छपीया छमुरि बालि बीगु खः । २०२४ सालपाखे टाइचिन जाकि दुहावःसानिसे भीगु जाकि तनावन । टाइचिन छपी बुंइ खुमुरिनिसं फिमुरि तब्क सइ । टाइचिन जाकिइ लस्सा यक्व दइगु जूगुलिं थ्व जाकिचुंया यःमरि दयकेगु चलन जुयावल । तराईपाखे टाइचिन जाकि काय् थाकु । अनया अनहीत जाकिया चुं नं यःमरि दयकेज्यू । थ्व जाकिइ नं लस्सा यक्व हे दु । नेवाःतय् थीथी नखःचखःबलय् फवनेगु चलन दु । यःमरि पुन्हिबलय् त्यःछिं त्यः, सिलाचःन्हेबलय् सिं, गथामुगःबलय् आजु दे हा । धकाः धेबा फवनेगु, चन्द्रग्रहण, सूर्यग्रहणबलय् गार्कि, मिला पुन्हिबलय् चाँगुनारांघः हनुमानध्वाखाय् हइबलय् चाया

थलबल फवनेगु चलन दु । थज्याःगु चलन दथुइ यःमरि फवनेगुया छगू अलग हे पहः दु । त्यःछिंत्यः फवनेगु नं छगू आन्दोलनकथं न्ह्याकूगु खनेदु ।

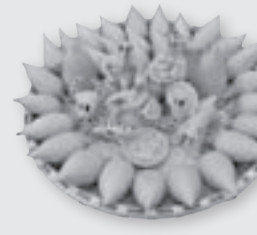
नेपालभाषा मंकाः खलकं मंकाः छै दयकेत धकाः त्यःछिंत्यः फवनाः वःगु धेबा छकू जग्गा न्यानातःगु व चित्तधर हृदयं दान बियातःगु जग्गाय आः दबू छै दयकेत्यंगु दु । अथे हे इलयब्यलय् थीथी संस्थां आपालं मनु मुंकाः त्यःछिंत्यः फवंगु नं खः । थनिं १६ दं न्ह्यः स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तीर्थराम डंगोलया पालय् यःमरि पुन्हि कुन्हु ‘ज्यापु दिवस’ धकाः राष्ट्रियकथं घोषणा यासानिसं मेमेगु संस्थापाखें व मेमेगु जातिपाखें त्यः छिंत्यः हाः वनेगु म्हवः जूगु खः कि ।

त्यःछिंत्यः फवंनीबलय् “त्यःछिंत्यः, बकछिं त्यः, लातापाता कुलिंचां जुसिं त्यः” धकाः म्ये हालावनि । थ्वया अर्थ “प्यमना ति निमना ति लाक्वपाक्व कुलिसां जुसि ति” धाःगु खः । त्यःछिंत्यः धुवा तयाः यक्व यक्व हे सांस्कृतिक भाषिक राजनैतिक जातीय चेतना जागरण बीगु म्ये नं चिनातःगु दु । जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ “च्वाफि ज्वनाः द्यःला जु, जमु ज्वनाः गुभाःजु, न्ह्याम्ह न्ह्यागु हे जूसां नेवाः नेवाः छवाः जु” धकाः च्वयादीगु दु । थज्याःगु जागरणया यक्व यक्व म्ये दु । नेवाः संघसंस्थां थ्व ‘त्यःछिं त्यः’यात आर्थिकरुपं सबल जुइगु, सामाजिक भाषिक चेतना बीगुकथं यकेमाः । थ्वयात गुलि ब्यापक याय्फत, उलि हे नेवाःतयगु पहिचान, भाषिक सांस्कृतिकरुपं म्हसीका बीत छगू धिसिलाःगु नखः जुइ ।

यःमरि पुन्हिया लसताय
सकल नेपाःमिपिन्सं
थःगु मौलिक कला, संस्कृति
व परम्परा ल्यंका तय्फय्मा धकाः
मिंतुना देखानाच्वना ।

श्री आकाश भैरवनाथ
बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
वंघः, येँ

यःमरि पुन्हिया लसताय
सकल नेपाःमिपिन्सं
थःगु मौलिक कला, संस्कृति
व परम्परा ल्यंका तय्फय्मा धकाः
मिंतुना देखानाच्वना ।

बाबुराजा महर्जन (९८५१११५५७५)
अग्नी क्याटरिङ्ग एण्ड टेन्ट हाउस
अग्नीशाला, यल

‘गिरिजाप्रसादया समालोचना’ सफू पितव्वज्या जुल

महाकवि गिरिजाप्रसाद जोशीया समालोचना मुना ‘गिरिजाप्रसादया समालोचना’ सफू पितव्वज्या जुगु दु। वंगु शनिबाः सकवय् जुगु ज्याइवल्य सफू उलेज्या जुगु खः। कवि राजदास श्रेष्ठ, प्राज्ञ सभाया दुजः ध्रुव मधिकर्मी, कुतः पिकाकःया कजि विमल ताम्राकार, कवि नारद बजाचार्य, बाखीमि ज्ञानीराजा मानन्धर, पत्रकार रत्नकाजि महर्जन, बाखीमि सुरेन्द्रलाल भुजु, ईलोहँ प्रकाशनया कजि नरेशबीर शाक्य मंकाः कथंया उलेज्या यानादिल।

ज्याइवल्य साहित्यकार ध्रुव मधिकर्मी नेपालभाषा साहित्यया विकासय् गिरिजाप्रसाद विविध विधाय् च्वसा न्ह्याकाः महत्वपूर्ण योगदान ब्यूगु खँय वः बियादिल। कवि राजदास श्रेष्ठ गिरिजाप्रसाद बहुमुखी प्रतिभाया धनी खःगु धासँ वय्कल नृत्य, गायनलिसेया संगीत विधाय विकासय् न ब्यूगु योगदानयात

लवःमंकेमज्युगु धयादिल। कुतः पिकाकः व सकव कृषि फार्मया मंकाः ग्वसालय् जुगु ज्याइवल्य पिकाकःपाखें साहित्यकार विमल ताम्राकार महाकवि जोशीया योगदान न्ह्युगु पुस्तां सीकेबीत वय्कःया बारे च्वयातःगु ‘समालोचकपिनि मिखाय गिरिजाप्रसाद’ थज्याःगु सफू पिथनावनेगु धयादिल।

ज्याइवल्य नरेशबीर शाक्य, सुरेन्द्रलाल भुजु, नारद बजाचार्य, ज्ञानीराजा मानन्धर लिसें न गिरिजाप्रसादया नेपालभाषा साहित्य ख्यलय् योगदानयात कयाः थःथःगु खँ तयादीगु खः। लिसें कविपिं धर्मराज राजकर्णिकार, रामेश श्रेष्ठ, प्रकाशमान व लक्ष्मीप्रसाद शाहीलिसें न हाइकु, कविता लिसें म्ये न न्यकादीगु खः। सार्वजनिक जुगु सफू ‘गिरिजाप्रसादया समालोचना’ स बाख, कविता व उपन्यासयात कयाः च्वयातःगु १३ व्यवहारीक, निगु सैद्धान्तिक समालोचना व न्यापु सफूया भूमिका दुथ्यानाच्वंगु दु।

गद्यगुरु निष्ठानन्दया बुदिं हन

नेपालभाषाया प्यंगः थाम्धे छगः गद्यगुरु पं. निष्ठानन्द वज्राचार्यया सच्चि व ६४क्वःगु बुन्दि छू ज्याइवः यासँ हंगु दु। थुगुसी कोरोना भाइरस संक्रमणया जोखिमयात ध्यानय् तयाः औपचारिक रुप छुं न ज्या मयाःसे ओमबहाः त्वाःया नबिहिलिइ च्वंगु वय्कःया इवाताय् स्वां देखासे बुन्दि हंगु खः।

वंगु थिलाथ्व चौथिकुन्हु वय्कःया छँजःपिं, त्वाःबहाःयापिं व छुं भचा भाषा ख्यःया व्यक्तित्वपिनिगु जक उपस्थितिइ वय्कःया इवाताय् स्वां देखा ज्याइव जुगु खः। पं. निष्ठानन्द वज्राचार्यया बुन्दिहया लसताय् ओलम्पस क्लब व निष्ठानन्द स्मृति गुथिपाखे दैयदसं थिलाथ्व चौथिकुन्हु नसंचा उलाः औपचारिक ज्याइवः यायगु याना वयाच्वंगु खः।

थ्व हे इवल्य पं. निष्ठानन्दया बुन्दिहया लसताय् वज्राचार्य क्लबया ग्वसालय् न वय्कःया इवाता तयातःगु थाय् नबिहिलिइ दिपावली नयाःगु खः। ज्याइवल्य राजगुरुजु मञ्जुश्रीरत्न वज्राचार्य, पं. निष्ठानन्दया छुइ नेवाः न्ह्यलुवा पवित्र वज्राचार्य, बौद्ध विद्वान राजेन्द्रमान वज्राचार्य लगायत गद्यगुरुया जीवनी, वय्कःया व्यक्तित्व व योगदानया विषययात कयाः चर्चा यानादीगु खः।

किपूया मेयरया अध्यक्षताय् ‘पिस थ्रु स्पोर्ट्स कमिसन’ गठन

कीर्तिपुर नगरपालिकाया प्रमुख रमेश महर्जनया अध्यक्षताय् नेपाल ओलम्पिक कमिटीअन्तर्गत ‘पिस थ्रु स्पोर्ट्स’ कमिसन गठन जुगु दु। ज्याइवल्य नेपाल ओलम्पिक कमिटीया नायः जीवनराम श्रेष्ठ कमिसनयात भिंतुना देखानादि। कमिसनया नायः महर्जन कासाया माध्यम समाजय् शान्ति स्थापनाया नितिं थीथी ज्याइवः यायगु धयादिल।

नेपाल जुडो संघया न्वकू तकं खःमह महर्जनया अध्यक्षताय् गठित कमिसनया ज्यासना पुचःया दुजलय् अन्जु भट्टराई, चन्द्रप्रकाश घर्ति, ज्ञानेन्द्र महर्जन, कृष्ण

घिसिङ, नयना शाक्य, ऋतु ग्याम्दाङ, समिरबहादुर सिंह, सूर्यबहादुर जोशी, उपेन्द्र थापा व युवराज सुनुवार दी। अथे हे, शुष्मा राजभण्डारी विशेष आमन्त्रित दुजः कथं दी।

यलय् ब्याडमिन्टन कासा क्वचाल

महाबौद्ध युथ क्लबया ग्वसालय यल ओकुबहालय् न्हयक्वःगु आन्तरिक ब्याडमिन्टन कासा क्वचाःगु दु। लेडिज सिंगल्स व मेन्स डबल्स इभेन्टस् जक दुथ्याःगु कासाय् लेडिज सिंगल्य अनुसा शाक्य न्हाप व सुपलाः बजाचार्य ल्यु लाःगु खः। मेन्स डबल्सया बिज कासाय दिवेश शाक्य व आर्यन शाक्यया जोडी अमीर

शाक्य व सुमन शाक्यया जोडीयात बुकूगु खःसा लियां ल्यु गौतम शाक्य व प्रदिप शाक्यया जोडी लाःगु खः।

वंगु पुष ४ गतेनिसें न्ह्यानां पुष ११ गतेतक जुगु कासाय न्हाप, ल्यु व लियांल्यु लाःपिं फुक्क कासामिपिन महाबौद्ध युथ क्लबया नायः दिलजन शाक्य मेडल व कप लःल्हानादीगु खः।

सुरेन्द्रया चिबाखं सफू पिदन

चिबाखीम सुरेन्द्रलाल भुजुया चिबाखं मुना सफू ‘हाकूगु सुपाँय सिथय्या जः’ पिदंगु लसताय चियापान ज्याइवः जुगु दु। ज्याभू वलय साहित्यकार व प्राज्ञ ध्रुव मधिकर्मी, नेपाल साहित्य मन्दिरया नायः तिलक प्रकाश, विराट गुथिया नायः महेन्द्रगोपाल कर्माचार्य, दिनेश भुजु, सुधीर ख्वीब, धर्मराज राजकर्णिकार, विमल ताम्राकार, नरेश अमात्य, तयु पुं, सौरभ, श्याम आशा, हरिगोविन्द भ्वमि, सुलोचना सैजु, न्हुछेभक्त कवां, रविन्द्र आशीष शैलीलिसें थीथी ख्यःया व्यक्तित्वपिनि उपस्थिति दुगु खः। ज्याइवल्य सफूया च्वामि भुजु पाहापित थःगु चिबाखं सफू देखानादीगु खः।

ज्याइवल्य साहित्यकार ध्रुव मधिकर्मी सफूत दुथ्याःगु बाखन समाजया थीथी विषययात उलाब्यूगु धयादिल। विराट गुथिया

नायः महेन्द्र गोपाल व सफूया पिकाकः विमल ताम्राकार च्वमियात भिंतुना बियादिल। च्वामि भुजु समाजय् थम्हं खनागु विषययात बाखंया रुपय् न्हयव्वयागु धयादिल।

कुतः पिकाक व सिर्जना अभियान

समाजया मंका ग्वसालय् जुगु ज्याइवल्य कोरोनाया हुनिं भौतिक दूरी तयाः चीधक ज्याइवः यायमागु धाःगु दु। सफूतइ थीथी समाज व अवस्थायात कयाः च्वयातःगु ४८ पु चिबाखंत दुथ्याः।

ओली...

थज्याःगु अवस्था ला दे हे दु, थुकिया दथुइ संसद विघटन विरुद्ध सर्वोच्चय लानाच्वंगु रिटय् छु फेसला वइ धइगु न सकसिया च्यूताःया विषय जुयाच्वंगु दु। थव्यां न्हयः न संसद विघटन जुगु दु। तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला सरकारया नीति तथा कार्यक्रम पारित मजुइधुंकाः २०५१ असार २६ य् प्रतिनिधि सभा विघटन यात। उकिया विरुद्ध सर्वोच्च अदालतय् लाःगु रिट निवेदनय् प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाया पक्षय् हे निर्णय जुगु खः। अथे हे तत्कालीन २०५२ सालय् तत्कालीन प्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारी न थः विरुद्ध अविश्वासया प्रस्ताव हय्गु कथं विशेष अधिवेशन सःतूगु अवस्थाय् प्रतिनिधि

सभा विघटन यातसा थ्व मुद्दा न सर्वोच्च अदालत थ्यंगु खः। उबले धाःसा सर्वोच्च संसद पुनर्स्थापना यानाब्यूगु खः। अथे हे नेपाली काँग्रेसय् विवाद तच्चयाच्वंगु इलय् तत्कालीन प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा न २०५९ असोज ८ य् प्रतिनिधि सभा भंग यात सा व थुंकाः निर्वाचन यायमफयुवं राजा ज्ञानेन्द्र कु यानाः दक्क सत्ता थःगु ल्हातय् काल। लिपा जनआन्दोलनया बलय् देउवा भंग याःगु प्रतिनिधि सभा पुनर्स्थापित जुल। आः स्वक्वः संसद विघटनया अवस्थाय् थुगु मुद्दा निकः सर्वोच्च थ्यंगु दुसा निकल बिस्क बिस्क फेसला जुगु दु। थुगु पालय गज्याःगु फेसला वइ, व स्वयं ल्यं दनि।

यँ...

मेयर शाक्य स्थानीय उत्पादन अले

बजार व्यवस्थापनय् व मानवीय नगर दय्केत सहकार्य यायेत, थःगु हितया लागिं अध्ययन व अवलोकन यायत न थुगु सम्बन्ध ग्वाहालि जुइगु विश्वास प्कादिल।

ज्याभूवल्य चन्दननाथया मेयर सेजुवाल निगु नगर दथुइ सम्बन्ध स्थापना जुगु लसताया खँ जुगु धासँ वइगु दिनय मतया व्यवस्थापन, सडक व भौतिक पूर्वाधार निर्माण, पर्यटन मार्ग निर्माण लगायतया लागिं न सहकार्य याय्फइगु धयादीगु खः। चन्दननाथ बाबाया नाम प्रख्यात जुम्लाया चन्दननाथ नगरपालिका पर्यटकीय ल्याखं तसकं महत्वपूर्ण जुगु धासँ येँ महानगरपालिकाया सहकार्य निर्माण जुइगु पार्क निर्धारित इलय् ज्या क्वचायकेगु प्रतिवद्धता प्कादीगु खः।

नेवाः न्ह्यलुवापिनि मंकाः वक्तव्य

प्रधानमन्त्री केपी ओलीपाखें असंवैधानिक रूप याःगु संसद विघटनया घटनासंघीय व्यवस्थाया नापनापं धर्म निरपेक्षता व गणतन्त्र तकं खतराय् लायेफुगु धासँ भिंखुम्ह नेवाः न्ह्यलुवातय्सं चिउताः प्कागु दु। वय्कःपिन्सं छगु मंकाः वक्तव्य जारी यासँ संविधानय् हे उल्लेख मदुगु धारा छयलाः संसद भंग याःगुलिं आः थः अनुकूल मजुगु थीथी प्रदेश सभात न भंग याय्फुगु खँय सकलें सतर्क जुइमाः धकाः इनाप याःगु दु। प्रधानमन्त्रीया लिपांगु पलाखंसंघीय व्यवस्था कमजोर जुइगु व संघीयता कमजोर जुल धाःसा २०६२/०६३ या आन्दोलनपाखें प्राप्त जुगु गणतन्त्र व धर्म निरपेक्षता थेंज्याःगु सीमित अधिकार न तनीगु खतरा दुगु खँ वक्तव्यय् धयातःगु दु।

वर्तमान संविधानय् नेवाः नाप आदिवासी जनजाति, मधेसी, दलित, मिसा, मुस्मां आदि थेंज्याःगु उत्पीडित

समुदाय माग याना वयाच्वंगु समानताया बुँदा दुमथ्याक्कु कारण थज्याःगु संवैधानिक दुर्घटनात जुयाच्वंगु उगु मंकाः वक्तव्यय् दावी यानातःगु दु। आः सडक संघर्ष व अदालती लडाईंपाखें संसद पुनर्स्थापना याय्धुंकाः संविधान संशोधन यानाः नेवाः लगायतया सम्पूर्ण उत्पीडित जाति, वर्ग व समुदायतयगु मागयात दुथ्याकेत न इनाप यानादीगु दु। अथे हे यदि आः संसद पुनर्स्थापना मजुसा देशय् तःधंगु अस्थिरता व अराजकता समेत ब्वलनेफुगु खँय न वक्तव्यय् सतर्क यानातःगु दु।

मंकाः वक्तव्यय् दुर्गालाल श्रेष्ठ, हितकर वीर सिं कंसाकार, मल्ल के. सुन्दर, राजेन्द्र श्रेष्ठ, हिसिला यमि, डा. महेशमान श्रेष्ठ, डा. विजय सैजु, डा. पुष्पराज राजकर्णिकार, नरेश ताम्राकार, नरेन्द्र हाडा, तिर्थराम महर्जन, दिलीप महर्जन, डा. चुन्दा वज्राचार्य, प्रा. प्रेमशान्ति तुलाधर, त्रिरत्न शाक्य व चन्द्र महर्जन ल्हाःचिं तयादीगु दु।

राम प्रजापति
प्रोचक्टर

हास्टी मिठाई भण्डार
(सुख्क शाफ्टर)

कानिमाटी चौक, टंकेश्वर मार्ग, काठमाडौं।
फोन नं. : ४२०२९९९, ९७०२९७०२९९

याहो! :- विवाह, उत्सव, पार्टी, पिकनिक, तथा अन्य शुभ कार्यको लागि अटर् अन्सार मिठाईको व्यवस्था गरिन्छ।

राज्यमन्त्री मानन्धरं कायम यात विश्व रेकर्ड

शहरी विकास राज्यमन्त्री रामवीर मानन्धरं एकल गायनय् विश्व रेकर्ड कायम यानादीगु दु । मन्त्री मानन्धरं बहालवाला मन्त्रीया एकल गायनय् विश्व रेकर्ड तयादीगु खः । ल्हुतिस्थित अष्टनारायण चलचित्र हल्य् जूगु ज्याइवल्य् मन्त्री मानन्धरं लगातार ४ घौ व ५ मिनेट नीगु सेकेण्डतक म्ये हालाः विश्व कीर्तिमान तयादीगु खः । थ्वयां न्ह्यः आःतक्क बहालवाला मन्त्री याकः गायन ज्याइवः याःगु म्दुनि ।

व्य्कःया गायन प्रस्तुति धुंकाः राज्यमन्त्री मानन्धरया नां गिनज बुक अफ वर्ल्ड रेकर्ड युकेस दुथ्याःगु दसिपौ व्य्कःयात लःल्हागु खः । ज्याइवल्य् राज्यमन्त्री मानन्धरं नेपालभाषा व नेपाली आधुनिक म्ये यानाः ५९पु म्ये हालादीगु खः । विश्व रेकर्ड कायम याय्गु कुतःया निरतिं ग्वसाः ग्वःगु ज्याइवःया उलेज्या सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री लिसें सरकारया प्रवक्ता पार्वत गुरुङं यानादीगु खः ।

यःमरि पुन्हिया लसताय् सकल नेपाःमिपिन्सं थःगु मौलिक कला, संस्कृति व परम्परा ल्यंका तय्फ्यमा धकाः भित्तुना देखनाचवना ।

CHHAIMALE RESORT
THE PEAR GARDEN

Ramche Bhanjyang, Chhaimale-13, KTM
Resort No.: 01-6924909, 9851181409

www.chhaimalesort.com.np | www.facebook.com/chhaimalesort

City Office:

Newa: Nuga: Complex, Om Bahal, Kathmandu, Nepal
Tel: 4268121 | Email: booking@chhaimalesort.com.np

श्रद्धाया छपास स्वां देखाया

बुदि
बि.सं. २००१ पुस १२

मदुगुदि
बि.सं. २०७७ असोज १६

स्व. शान्तराज बुद्धाचार्य

जिमि अतिकं हे हनेबहःमह श्रद्धेय शान्तराज बुद्धाचार्य स्वर्गारोहण जुया बिज्यागु इलय् जिमित धैर्यधारण चायेगु व वसपोल सुखावति भुवनस बासलायेमा धकाः कामना यानाः बिज्यापिं सकलसित दुनुगलनिसें कृतज्ञता प्वंकाचवना ।

जहान : मायादेवी बुद्धाचार्य
मृत्याय्पिं :
संजिता बुद्धाचार्य, सुमिता बुद्धाचार्य
काय् व भौपिं :
संतोष/लक्ष्मी बुद्धाचार्य
संजय/सविना बुद्धाचार्य

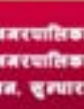
भिन्वा व भौ :
गौतमरत्न/मोतिशान्ति शाक्य
भिन्वा व भाजु :
सारदा/भाइराजा शाक्य
छ्यपिं :
सुलकक्षणा बुद्धाचार्य, सम्यम बुद्धाचार्य,
समबृद्धि बुद्धाचार्य, सुगत बुद्धाचार्य

कोरोनाका लक्षणारी सुरक्षित जुइत लकडाउनका पूर्ण फालमा बाकादिसें लकडाउनका अन्त्य राहत माःसा, एम्बुलेन्स माःसा वा छुं वं कर्थका उवाहालि माःसा वचन् बिन्वातइगु फोन नम्बरच रवापु तयादिसें

एम्बुलेन्सया निम्ति : १०२

राहत व मेमेम् उवाहालिया निम्ति : टोल फ्री नं. ११८० व ११३१

बि.सं. २००१ पुस १२

दीन, दुखी व असहायपिन्त निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान ।
दानी, सुखी व सम्पन्नयात सशुल्क स्वास्थ्य सेवा वरदान ।।

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)

स्तरीय सुलभ स्वास्थ्य सेवा सकसिया निम्ति, असहायपिन्त जक निःशुल्क

उपलब्ध सेवा

२४ सै घन्टा सेवा

- आकस्मिक सेवा
- प्याथोलोजी
- एक्स-रे
- ई.सि.जी.
- इको
- वासः पसः
- अन्तरंग सेवा

शल्यक्रिया

- मोतिबिन्दु
- जनरल सर्जरी
- नहाय्पं, नहाय्, जापः
- हाड जोर्नी नशा
- पिसाव नलीया पत्थर बिना चिरफार

बहिरङ्ग सेवा

- मुटु ल्वय्
- प्वाःया ल्वय्
- सुरोलोजी
- मिसा ल्वय्
- मचा ल्वय्
- वाया ल्वय्
- मिसा ल्वय्
- जनरल मेडिसिन
- चर्म तथा यौन ल्वय्
- नहाय्पं, नहाय्, जापःया ल्वय्
- जनरल हेल्थ चेकअप
- थाइराइड व मधुमेह ल्वय्
- चिकित्सा मनोरोगविद परामर्शदाता सेवा

अन्य सेवा

- ड्रेसिङ्ग
- ईण्डोस्कोपी
- कोलोनोस्कोपी
- फिजियोथेरापी
- अल्ट्रासाउण्ड, कलर डप्लर व इको
- युरोपेली स्तरया दन्त प्रयोगशाला

२४ घण्टा
ईमरजेन्सी सेवा

७०८ गंगालाल मार्ग, छत्रपाटी, काठमाडौं, फोन : ४२१६१३८, ४२५७९११, ४२६६२२९, E-mail: cfclinic@mail.com.np, www.free-clinic.org.np